

ДЕКЛАРАЦИЈА
О ЕКОНОМСКОЈ БУДУЋНОСТИ
СРБИЈЕ

јануар, 2010. године

Србија се налази у веома тешкој економској и социјалној кризи која због потпуно погрешне и промашене политике власти прети да уруши привреду и већину грађана гурне у сиромаштво. Највећу цену неодговорне и погрешне економске политике садашње Владе Србије плаћају обични грађани. Затварају се мале, породичне фирме које не могу да издрже оптерећење превелике јавне потрошње и притисак нелојалне конкуренције спрегнуте са сивом економијом. Пољопривреда и сељаци, као највиталнији део наше привреде, пропадају у маказама раста цена репроматеријала и опреме и пада цена њихових производа.

Последица овакве ситуације је губитак радних места. Радна места се не губе само у Србији, али одговорне државе предузимају све да изгубљена радна места замене новоотвореним и зато је на програме поновног запошљавања усмерен највећи део кризних буџета. Србија је, на жалост, једна од ретких земаља која нема посебан програм за борбу против најтеже последице кризе, незапослености. Буџети и њихове неуспеле измене који су донети у току мандата садашње владе обележени су растом дефицита, финансирањем кроз задуживање у земљи и иностранству, смањењем издвајања за привреду, пољопривреду и инфраструктурне пројекте, те растом учешћа социјалних трансфера и плата у државној потрошњи. Мањак у буџету власт надокнађује растом одређених пореских стопа и новим порезима.

Као одговорни и озбиљни људи народу морамо рећи истину да ће излазак из ове дубоке и тешке кризе бити мукотрпан, дуг и поступан, који можемо да остваримо уздајући се у сопствене снаге и великим заједничким трудом са свим грађанима Србије. Уверени смо да је запосленост грађана кључна за економску, политичку и друштвену стабилност Србије. Вођени овим уверењем, а опредељени да у друштву спроведемо начела равноправности и праведности, залажемо се за стварање економски јаке и социјално праведне Србије. А то је могуће само ако поново обезбедимо да Србија функционише као правна држава. Наш циљ је изградња правне државе у којој сви имају једнаке могућности за економски просперитет и нормалан живот и државе у којој су извори нормалног животног стандарда засновани на раду, способностима и залагањима. Да би то остварили неопходно је грађанима обезбедити

ПОСАО УМЕСТО ОБЕЋАЊА !

1. ОЧУВАЊЕ И РАСТ СТАНДАРДА ГРАЂАНА

Пад стандарда може бити заустављен успесима на пољу повећања запослености, а услов за то је покретање привреде, раст домаће тражње и међународне конкурентности српских компанија. Раст зарада и запошљавање су повезани са растом продуктивности која ће се постићи улагањима у модернизацију компанија у јавном и приватном власништву.

Цене које су под контролом државе, електрична енергије и горива, морају за време економске кризе бити примерене последицама које она изазива на стандард грађана, а за грађане са најнижим примањима треба да буду субвенционисане у мери расположивих буџета државе и јавних предузећа. Цене основних животних намирница морају бити контролисане, како би се ефекти субвенција произвођачима и трговцима, пренели на крајње потрошаче, који у овом тренутку плаћају највише цене хране, а примају најниже плате у региону.

2. ИНВЕСТИЦИЈЕ

Повећаћемо поверење инвеститора у исплативост њихових улагања путем државних подстицаја инвестицијама, али уз поштовање закона о контроли државне помоћи који ће онемогућити дискриминацију инвеститора било због порекла, величине, места улагања или делатности коју обављају. Сваки страни инвеститор је добро дошао у Србију, под једнаким условима који важе за све.

Подстицаје инвестицијама треба претежно усмерити на кључне привредне гране: пољопривреду, грађевинарство, инфраструктуру и енергетику. Ове гране ланчано покрећу делатност у свим осталим привредним гранама и у највећој мери доприносе запослености и подстицају потрошње грађана.

Донећемо закон о јавно-приватном партнерству и променити све законе који онемогућавају инвеститоре да улажу у поједине делатности јавног сектора, као што су јавни железнички и авионски превоз, електро-енергетске капацитете, комуналне објекте. Убрзаћемо процедуре добијања грађевинских дозвола, што је врло значајно за унапређење инвестиционог амбијента Србије.

3. КОНКУРЕНТНОСТ КЉУЧНИХ ПРИВРЕДНИХ ГРАНА

Запошљавању, али и економској ефикасности српске привреде, су и у претходном периоду највећи допринос пружали: пољопривреда, металургија, машиноградња, електро-машиноградња, хемијска и металска индустрија, грађевинарство, енергетика, саобраћај и наменска индустрија. Ове гране креирају три четвртине прихода целокупне привреде и због тога треба да буду адекватно подржане да се даље развијају, кроз модернизацију капацитета, улагање у развојне програме и

иновације. Финансијску помоћ привреди треба претежно усмеравати преко државних фондова за развој.

4. СТАБИЛАН БУЏЕТ

Раст дефицита уз истовремено смањење инвестиција, субвенција привреди и пољопривреди и реални пад плата и пензија је недопустив. Зато је потребно што пре усвојити концепт штедљиве државне администрације, а трошење буџетских средстава треба ставити под снажну контролу скупштине и јавности, што подразумева редовно подношење завршних рачуна државних органа и локалних самоуправа. Јавну потрошњу треба свести на меру развијености привреде, а њен раст условити повећањем улагања у капиталне пројекте и подршку привреди. Буџете треба припремати за период од три године, како би се обезбедила буџетска и макроекономска стабилност и реализовале неопходне реформе у домену промене структуре прихода и расхода буџета уз што мање потреса.

5. ПОДСТИЦАЈНА ПОРЕСКА ПОЛИТИКА

У условима економске кризе, готово све земље су промениле своју пореску политику у корист што већег растеређења привреде и грађана. Пореска политика за коју се ми залажемо има за циљ подстицање инвестиција у привреди, отварање нових радних места и развијање креативности и иновативности предузетника. Порески систем, мора бити заснован на ширењу броја пореских обвезника и смањењу пореских стопа, односно на давању пореских подстицаја свима онима који својим деловањем доприносе отварању нових радних места, као и онима који су директно захваћени економском кризом и боре се са њеним последицама, одржавајући запосленост, извозне и друге пословне операције.

Реформисаћемо систем пореза на доходак грађана увођењем синтетичког пореза уместо садашњег веома неправичног цедуларног система, а ослобађање од плаћања пореза на приходе од капитала не може бити приоритет у односу на смањење опорезивања прихода од рада, што ће бити директан допринос фискалне политике запошљавању. Без одлагања ћемо применити унакрсно опорезивање, чиме ће бити опорезовани сви они који за имовину коју поседују немају покриће у оствареним приходима. Наставиће се са напорима за свеобухватну фискализацију, како би токови новца у промету у пуној мери били регистровани, што је кључна мера у борби са сивом економијом и корупцијом. Смањићемо број различитих захватања и стопа социјалних доприноса на зараде радника, као подстицај запошљавању и смањивању неопорезованог рада у привреди

6. УРАВНОТЕЖЕНА МОНЕТАРНА ПОЛИТИКА

Водићемо рестриктивну и реалну монетарну политику, која ће обезбедити стабилност курса динара, али не на штету извозне конкурентности наших

предузећа и смањења инвестиционе активности јер су то два кључна циља економске политике у условима економске кризе.

Циљана стопа инфлације ће се постепено смањивати да би се контролисали притисци на номинални девизни курс, а самим тим и ризици смањења конкурентности привреде. Каматне стопе Народне банке, стопу обавезне банкарске резерве и интервенције на девизном тржишту треба ставити у функцију обезбеђења стабилности курса и мотивације за инвестиције и извоз.

Рад трезора ћемо учинити транспарентијим, посебно када се ради о емитовању обвезница и благајничких записа ради обезбеђења краткорочне ликвидности буџета.

7. ОГРАНИЧЕНО ЗАДУЖИВАЊЕ ДРЖАВЕ

Политика задуживања ће садржати јасна ограничења у вези са укупним задуживањем државе и привреде, како би се обезбедила дугорочна финансијска стабилност земље. Побољшање услова за улагање домаћих и страних инвеститора и запошљавање ће допринети да се привредни раст оствари без прекомерног задуживања државе. Задуживање код комерцијалних банака треба смањити на најмању меру због смањења трошкова финансирања дефицита и кратких рокова враћања. Кредити међународних финансијских институција и кредити од земаља које су стратешки партнери Србије и на другим пољима деловања обезбедиће ефективност и економичност задуживања, али и смањење ризика од економске зависности.

Усвојиће се државна стратегија управљања јавним дугом. При доношењу одлука о новом задуживању треба се руководити принципом да ни један кредит није скуп ако је уложен у домаћу производњу и запошљавање, а да ни један није повољан ако је намењен државној потрошњи. Дефицит, кредити и емитоване хартије од вредности не могу бити наслеђе које ћемо оставити наредним генерацијама да их враћају.

8. ФОРМИРАЊЕ ИНТЕРВЕНТНОГ ФОНДА ЗА ПОДРШКУ ПРЕДУЗЕЋИМА ПОГОЂЕНИМ ЕКОНОМСКОМ КРИЗОМ

Неопходно је неколико пута повећати буџет Фонда за развој, са наменом финансирања санационих програма у привреди. Основу оправданости примене овакве мере видимо у чињеници да је отварање једног радног места скупље за државу него подршка његовом очувању. Средства за ове намене треба додељивати на основу јавног позива, како би обезбедили услове за равноправан положај свих предузећа заинтересованих за ову врсту помоћи. Услови одобравања кредита, критеријуми оцењивања пристиглих захтева и одлуке о додели морају бити јавни. Корисници кредита су дужни да поднесу одговарајуће гаранције за враћање кредита, као и пословне планове који оправдавају доделу ове врсте кредита.

9. УНАПРЕЂЕЊЕ ИЗВОЗА И СМАЊЕЊЕ СПОЉНОТРГОВИНСКОГ ДЕФИЦИТА

Пружићемо конкретну финансијску и административну помоћ компанијама које имају извозне програме, у виду јефтених кредита, са дужим роковима отплате и путем снижавања трошкова гаранција за извозне послове јер је извоз главни извор дугорочне монетарне стабилности и привредног раста.

Велики допринос запослености и извозним резултатима ће дати већа подршка страних директних инвестиција у сектору индустрије, посебно производње јер досадашњи подаци говоре да су такви улагачи највећи генератор раста извоза и нових радних места.

Неопходно је подржати повећање степена финализације производа намењених извозу и предузети активности како би се остварила географска диверсификација извоза јер готово целокупни спољнотрговински суфицит Србија остварује на тржиштима пет земаља, као и претежни део увоза.

10. ДРЖАВНИ ПОДСТИЦАЈИ ИНВЕСТИЦИЈАМА

Донећемо свеобухватан пропис којим ће бити регулисано питање права на државну помоћ, критеријуми којима давалац државне помоћи треба да се руководи приликом одлучивања, укупан обим средстава која се могу доделити користећи инструмент државног подстицаја, затим укупан обим и облик државне помоћи које један корисник може добити.

За одређивање висине државне помоћи инвестицијама користићемо стандарде најразвијенијих европских земаља. Законом ћемо регулисати приоритете доделе државне помоћи са становишта привредне гране или географске области у којој се реализује пројекат за који се траже државни подстицаји.

Посебну пажњу треба усмерити на оне пројекте који креирају нова радна места, који су усмерени на улагања у производне делатности, улагања у неразвијена подручја и у којима постоји јасно одређено сопствено учешће носилаца пројекта. Сматрамо да је потребно направити разлику између тела која се баве оценом приспелих пријава за државне подстицаје и њиховим одобравањем, од тела која контролишу начин употребе државних подстицаја и ефекте, како би се избегла ситуација да исти државни орган одлучује о додели средстава и врши контролу коришћења средства државне помоћи. Контролу државне помоћи ће обављати комисија независна од извршне власти.

11. РАЦИОНАЛНА ПОТРОШЊА УМЕСТО ШТЕДЊЕ

Криза је допринела да се разуме да штедња увек мора бити један од принципа рада државне управе. Истовремено, држава не сме да престане да инвестира. Излаз је у инвестицијама и паметном улагању. Све земље које се одговорно понашају према

својој привреди повећале су издвајања за инвестиције како би надокнадиле пад инвестиционе активности приватног сектора и пад извозне тражње. Док српска предузећа не постигну конкурентност довољну да обезбеде раст на бази извоза, држава мора да подстиче домаћу потрошњу кроз инвестиције у грађевинарство, пољопривреду, инфраструктуру, енергетику. Ове гране обезбеђују највећи број радних места и прихода привреде, а инвестиције ће обезбедити ланчани ефекат пораста тражње и за производима других грана. Раст тражње ће бити остварен на основу смањења цена, као и на основу потрошње грађана, чији ће се приходи осигурати и повећати због покретања инвестиционог циклуса у наведеним гранама.

12. ЈАВНО-ПРИВАТНА ПАРТНЕРСТВА

Јавно-приватно партнерство (ЈПП), или Public Private Partnership, као модел финансирања инфраструктурних пројеката има значајне предности над финансирањем на основу издвајања из буџета, а посебно задуживања у иностранству. ЈПП захтевају мања улагања државе, смањују ризике за обе стране, обезбеђују трансфер технологије, поделу добити, при томе нема угрожавања својине над имовином јер су уговори временски ограничени. Примена овог модела финансирања инвестиција у свету је врло распрострањена у пројектима попут изградње путева, електрана, мостова, тунела, модернизације пруга и обнављања возног парка, изградње комуналне инфраструктуре градова, јавног превоза, депонија, водовода, канализационе мреже. Имајући у виду потребу за великим улагањима која су неопходна у модернизацију и изградњу инфраструктуре, што ће у кратком року дати велики допринос упошљавању домаћих компанија, овај модел финансирања инфраструктурних пројеката ће имати најзначајније место.

13. ПОДСТИЦАЊЕ РАЗВОЈА ВЕЛИКИХ ПРИВРЕДНИХ СИСТЕМА

Велики привредни системи јавног или приватног сектора су окосница технолошког и индустријског развоја свих земаља. Ова криза је доказала да привреде чија је снага заснована на конкурентности великих привредних система имају већу стабилност. Рад великих система везује упошљеност и конкурентност највећег дела малих и средњих предузећа, понекад и читавих региона, обезбеђује усавршавање техничке и кадровске основе привреде, пресудно утиче на извозне резултате земље, те њихову улогу треба схватити много шире од тумачења заснованог на броју запослених и економској ефикасности. Оживљавање рада великих привредних система ће допринети и подмлађивању кадровске структуре инжењерског и високостручног кадра, као и радника у производњи. Млади људи морају имати олакшан пут запошљавању у привреди !

14. ПРИВАТИЗАЦИЈА ЈАВНОГ СЕКТОРА

Рад, цене и квалитет услуга јавног сектора треба регулисати кроз контролу и утицај регулаторних тела. Приватизацију и улагање приватних улагача у формирање компанија у домену јавног сектора треба подстицати на националаном и локалном

нивоу, али кључна јавна предузећа морају остати у претежно државном власништву.

За електроенергетски сектор постоји велико интересовање страних улагача које је за сада занемарено. Стварањем услова за мањинско улагање и за изградњу нових капацитета на принципима заједничког улагања са државним компанијама и концесија, треба искористити испољену заинтересованост без губитка контроле над тим сектором.

15. ЗАШТИТА ДОМАЋИХ ПОНУЂАЧА

У време економске кризе одговори на текуће проблеме морају бити ефикасни, а један од начина да држава одговори захтевима привреде јесте и њена активна улога као наручиоца у поступцима јавних набавки. Показало се да су у условима кризе за мерама заштите домаће индустрије и домаће привреде посегле и најразвијеније земље света. Подршка домаћој привреди није питање протекционизма, већ економске рационалности јер за време кризе нема важнијег задатка од очувања домаће привреде и радних места. С обзиром да многи понуђачи на тендерима јавних предузећа и државе учествују нудећи стране производе, понекад потпуно сумњивог квалитета, али често са дампиншким ценама, како би довели до пропасти домаћу конкуренцију, крајње је време да се прецизније дефинише шта је то домаћи производ и да се његовом произвођачу дају значајне предности у односу на стране производе. Наравно, никада на штету грађана Републике Србије као крајњих корисника.

16. РАЗВОЈ ПОЉОПРИВРЕДЕ

Развој пољопривредне производње и очување аграрних ресурса Србије представља један од наших најважнијих циљева. Економски потенцијали пољопривреде, имајући у виду њен значај за прерађивачку индустрију, трговину и туризам, представљају највећу развојну шансу Србије у ближој будућности.

Економски напредак пољопривреде може да се очекује ако се обезбеди убрзана обнова механизације, укрупњавање посела који се обрађују, пуна примена основних агротехничких мера као што је наводњавање и коришћење вештачког ђубрива, организовани и конкурентни откуп уз гарантоване цене. Субвенције за млеко и месо морају да прате трендове њихових кретања у земљама у окружењу.

Да би смо остварили овај циљ, обезбедићемо двоструко већи аграрни буџет од онога који Србија има данас. На основу већег буџета ће моћи да се обезбеде повећане инвестиције у опрему и механизацију. Да би се повећана издвајања искористила на најбољи начин, неопходно је подићи ниво знања о примени нових технологија, увођењу стандарда и добре пољопривредне праксе, као и продаји, маркетингу и управљању газдинством.

Финансијска подршка пољопривреди не треба да зависи само од обрађиване површине или броја грла стоке, већ ће бити усмерена и на премирање цена производа, како би се подстакла заинтересованост за веће приносе, затим на смањење цена репроматеријала и потребне опреме, а посебни програми подршке треба да буду усмерени на јачање инфраструктуре произвођача који имају извозне потенцијале. Правилним усмеравањем подршке и подстицањем конкуренције на страни откупа обезбедићемо субвенционисање произвођача и корисника, уместо оних који тргују производима.

Финансираћемо програме пољопривреде који су повезани са вишим фазама прераде и заједничке производње, како би обезбедили супституцију увоза бројних прехранбених производа, али и повећали економски капацитет извоза заснованог на пољопривредним производима.

17. ЕНЕРГЕТИКА

Нове инвестиције у енергетски сектор осим генерисања радних места и замаха који ће донети привреди, стварају неопходне, инфраструктурне предуслове за долазак инвестиција у друге гране привреде. Србија ће изградњом нових енергетских капацитета постати један од најпожељнијих партнера Европској Унији, енергетски лидер овог дела Европе и привлачна дестинација за инвеститоре, поготову оне који користе гас као сировину или енергент у процесу производње. Залажемо се да се финансирање крупних енергетских пројеката ради и уз партнерство са приватним сектором. За реконструкцију постојећих енергетских капацитета потребно је пронаћи средства у виду докапитализације како би држава задржала већински и контролни пакет акција.

Донећемо законе и мере који ће допринети рационалнијој употреби енергије, посебно електричне енергије. За енергетску будућност Србије и региона важну улогу има ефикасна реализација пројекта Јужни ток и гасификација земље. Коришћење обновљивих и еколошки чистих енергетских потенцијала наших река, ветра и сунца у Србији је потпуно занемарено, а инвестиције у тим сегментима енергетике расту по најбржим стопама. То ћемо, такође, покренути.

Улагањима у нове енергетске изворе и објекте кроз учешће енергетских субјеката Србије у планирању и реализацији енергетско-стратешких пројеката на нивоу интерног и регионалног, односно паневропског тржишта, допринећемо позиционирању Србије на месту енергетског лидера у овом делу Европе. Реализација овог циља је могућа уз благовремено обезбеђење нових и заменских капацитета електроенергетских извора, диверсификацију извора снабдевања и праваца транспорта нафте и гаса, као и кроз интеграцију у регионалне и међународне енергетске инфраструктурне системе.

18. ЕКОЛОГИЈА

Србија треба да тежи сталном економском расту, али таквом који обезбеђује очување њених природних ресурса и заштиту животне средине. Суштина таквог развоја заснива се на принципу “мисли зелено” (*think green*) који налаже хуманизацију принципа традиционалне економије и друштвени развој који ће обезбедити склад између потребе за економским растом и очувањем животне средине.

Како бисмо смањили утицај отпада на животну средину, потребно је успоставити систем управљања отпадом којим би се он стварао контролисано и даље третирао у складу са принципима очувања животне средине. То подразумева дефинисање стратегије управљања отпадом која би одредила начине за превенцију и смањење настајања отпада, као и могућности његовог поновног коришћења и враћања у потрошњу. Коришћењем отпада као алтернативног извора енергије наше друштво може да оствари значајне уштеде са аспекта смањења потрошње струје и других енергената, док предузетништво у области управљања отпадом може да буде прилика за отварање великог броја радних места и остваривање профита кроз директне домаће и стране инвестиције.

19. ДУНАВ КАО КОРИДОР ЗАПОШЉАВАЊА

Паневропски Коридор 7 или Дунавски коридор је један од најважнијих европских путева, а заједно са Рајном и Мајном представља најважнији водени пут на континенту. Овај коридор је заправо потенцијал који нам доноси сам Дунав, који је кроз Србију плован целом дужином, а недовољно је искоришћен. Ако се узме у обзир чињеница да је речни транспорт један од најјефтинијих видова транспорта и да се у будућности очекује његова експанзија, јасно је да овај пловни пут треба да буде један од приоритета. Предност улагања у овај коридор лежи и у чењеници да путни, железнички, ваздушни и други коридори у које треба улагати могу бити заобиђени, али овај ни за Европу, а ни за нас нема алтернативу.

За изградњу пристаништа, модернизацију и ширење транспортних и претоварних капацитета постоје заинтересовани улагачи, али решавање питања урбанистичког планирања, повезивања са осталим видовима транспорта (интермодални системи) и добијањем дозвола за рад, представља препреку коју ћемо отклонити у врло кратком року. Оживљавање транспорта на Дунаву би допринело повећању инвестиција у водни транспорт и на другим провним рекама и на каналима.

20. ТУРИЗАМ

Српски туристички потенцијали нису до сада довољно искоришћени, нити је туризам заузео значајну позицију у развојној политици Србије, иако располажемо значајним ресурсима за развој бањског, здравственог, транзитног, конгресног, верског и градског туризма. Кључне активности у развоју области туризма у Србији ће се односити на изградњу туристичког брэнда Србије, појединих

туристичких центара и догађаја, што ће допринети повећању броја и повољнијој структури страних гостију, продужењу њиховог боравка у Србији, већој ванпансионској потрошњи, као и уједначавању искоришћености туристичких капацитета у свим деловима земље и видовима туристичке понуде.

Да би се сви потенцијали и посебне врсте туристичких производа искористили у потпуности, потребно је креирати туристичку понуду тако да обједини природне потенцијале са културним и историјским наслеђем.

Србија располаже изузетним здравственим радницима који су се доказали на међународном плану и који постижу одличне резултате у кардио хирургији, ортопедији, физијатрији, хирургији ока, пластичној хирургији и другим гранама класичне медицине. Повезивање компетенција запослених са унапређеном здравственом инфраструктуром, лековитошћу наших бања, ваздуха и историјским наслеђем, може се остварити потпуни заокрет у моделу здравственог туризма. Здравствени туризам је једна од најбрже растућих грана туризма и добија на значају, због све већих разлика у цени и квалитету здравствене заштите, а све мањих баријера због проблема транспорта на било коју дестинацију. Овај приступ би допринео упошљавању текућег вишка медицинских радника и привукао сасвим други сегмент посетилаца Србије.

21. НАМЕНСКА ИНДУСТРИЈА

Некада је наменска индустрија упошљавала преко двадесет хиљада високостручних кадрова машинске, електротехничке, хемијске и других струка и била је носилац привредног и технолошког развоја земље. У будућности ћемо обезбедити услове за модернизацију, техничко опремање и научно-истраживачки развој наменске производње, како би се поново успоставило технолошко лидерство ове делатности и како би се привукли врхунски млади инжењери и стручњаци за рад у овој индустрији. Ценећи да је велики део производних капацитета и поред свега очуван и да постоји интерес наших традиционалних тржишта за даљом сарадњом, неопходно је повећати напоре за упошљавање њених капацитета кроз јачање присутности на међународном тржишту и технолошку сарадњу са лидерима у овој грани. Извоз лаког наоружања и муниције ће бити значајно увећан јер ће бити обезбеђена средства за технолошко усавршавање производње и финансирање извоза. При томе такав извоз није претња миру на међународном плану, јер ће он бити усклађен са свим ограничењима која постављају повеље и одлуке Уједињених нација, којих се Србија придржава и у свим другим областима.

22. ИНОВАЦИЈЕ, НАУЧНО-ИСТРАЖИВАЧКИ РАД И ОБРАЗОВАЊЕ

Некада је једна од кључних предности српских компанија била стручност запослених. Данас, а још више у будућности, стварање технолошких иновација, примена високих технологија, способност и брзина трансфера најсавременијих достигнућа науке и технике у производне погоне, опредељиваће које компаније, али и нације, имају перспективу. Знања која данашњи студенти стичу на

факултетима, истраживачки пројекти који се спроводе у институтима и у развојним центрима компанија определиће будућност српске привреде. Технолошка опремљеност модерних компанија, дигитализација у производним погонима и електронско пословање у администрацији утичу на то да и компетенције средње образованих запослених морају бити унапређене и стално обнављане.

Деценијама уназад су инжењери који су се школовали у Србији најтраженији кадар у западној Европи и САД. Ако је њихово знање извор успеха у тим земљама, нема разлога да не верујемо у његову снагу да покрене и домаћу привреду. Због тога ћемо издвојити много више средстава за повећање броја студената природних и техничких наука и у осавременивање програма и начина на које инжењери свих видова стичу своја знања. Број инжењера који ће се школовати у будућности и повезаност њиховог знања са практичним потребама производних компанија у машинској, електро и хемијској индустрији ће бити пресудан за долазак инвеститора из тих грана. Ако су циљеви земаља које су највећи извозници везани за повећање броја инжењера изнад броја високообразованих у свим другим областима, онда ни Србија нема други правац развоја образовања сем да усвоји ту сразмеру.

Недостатак значајнијих средстава за финансирање научно - истраживачког рада у домену основних, фундаменталних истраживања, као и све мање кадра који је усмерен на ту врсту истраживања је определио да се залажемо за повећање издвајања за конкретне пројекте развојног и иновационог карактера. Комерцијализација развојних резултата ће бити финансијски, али и стратешки циљ улагања у науку у средњерочном периоду, док ће се учешће у пројектима основних истраживања стимулисати кроз укључивање у међународне мреже институција које, за те намене, располажу свим потребним ресурсима. Како су многи институти, лабораторије и научни центри изгубили директну повезаност са потребама привреде или су поједине привредне гране изгубиле интерес да са њима непосредно сарађују, неопходно је обезбедити њихову повезаност на бази приватизације. Облик власништва не гарантује научне резултате, док интерес за профитом гарантује притисак да се резултати остваре. Суфинансирање пројеката привреде усмерених на развој технологија и производа ће бити пракса министарства задуженог за науку. Удвостручићемо улагање буџета у науку, уз услов да се смањи финансирање плата, а да се значајно унапреди финансирање резултата пројеката, чиме ова издвајања губе карактер трошка и постају инвестиција.

23. РАВНОМЕРНИ РЕГИОНАЛНИ РАЗВОЈ

Имајући у виду садашњу економску кризу, питање равномерног регионалног развоја добија још више на значају јер ће њене последице бити теже у оним деловима земље који су и до сада били слабије развијени.

Створићемо законске, институционалне и финансијске услове за давање подстицаја инвеститорима у недовољно развијеним општинама. Обим и врсте пружених

подстицаја инвестицијама треба прилагодити степену развијености региона и конкретне општине у којој се улагање реализује, како би се смањивале и унутар-регионалне разлике. Подстицаји инвестицијама ће зависити и од броја и квалификационе структуре запослених на основу инвестиције, врсте делатности, технолошког нивоа инсталиране опреме, извозне перспективе пословања, као и броја коопераната који се ангажују у оквиру Србије. Подршку инвестицијама у неразвијеним подручјима треба пружати на основу донетих закона о контроли државне помоћи, усвојених одлука о степену неразвијености региона и унапред познатих критеријума.

Директно преговарање о видовима и висини помоћи стратешким инвеститорима ће бити могуће само на основу одлуке и овлашћења највиших органа власти у Србији. На тај начин ће бити обезбеђена равноправност свих потенцијалних инвеститора као и свих неразвијених региона у Србији.

24. СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА

У условима економске кризе ризици социјалне угрожености и потребе за социјалним збрињавањем се повећавају. Највећем ризику сиромаштва изложена су лица са ниским нивоом образовања, незапослена и издржавана лица, старији, становници руралних подручја и посебно угрожене групе као што су особе са инвалидитетом, избеглице и расељена лица. Проблеми економске сигурности ових група становника су повезани са обезбеђењем понуде радних места, али и са стварањем фондова намењених тим потребама. Директна издвајања за њихово збрињавање треба заменити програмима упошљавања и подстицања њихове пословне покретљивости на основу повећања њихових квалификација, мотивације за тражење запослења и мотивације послодавца да креирају одговарајућа радна места. Одређени број радних места намењен овим групама становништва мора бити покренут кроз јавне радове на националном и локалном нивоу.

Посебни програми помоћи морају бити развијени за лица која остају без посла, услед дејства економске кризе. Многи од њих, читаве породице су додатно угрожене чињеницом да су њихова примања оптерећена отплатом кредита, а имовина хипотеком. За такве људе мора постојати алтернатива јер економска криза не сме бити разлог њихове трагедије. Продужење трајања права на новчане накнаде за незапосленост ће бити уведено као знак уважавања социјалних ризика насталих економском кризом.

Држава не може своју одговорност за социјални положај грађана да пребаци на привреду и да административним мерама онемогућава отпуштање радника, већ је дужна да обезбеди да се створи више радних места него што ће се затворити и у том циљу мора да развије одговарајуће инструменте, уз успостављање договора између социјалних партнера о равномерном преузимању дела терета економске кризе. Циљ је да се свим грађанима омогући достојан живот, запослење, социјална и здравствена заштита. Учинићемо све да се последице кризе што више ублаже, а

њихов терет праведно распореди, водећи посебно рачуна о најугроженијим групама становништва.

25. ПЕНЗИЈЕ

Ниво пензија ће бити усклађиван са кретањем раста зарада, али и заштићен од обезвређивања услед монетарних и тржишних промена. Фондови за исплату пензија морају диверсификовати изворе финансирања кроз капитализацију ранијих улагања пензионих фондова, кроз будућа улагања у државне хартије од вредности и финансирање капиталних инфраструктурних пројеката, како би се смањила потреба за буџетским трансферима. Процес отварања пензионог осигурања према приватним фондовима треба да буде подржан експлицитним законским решењима, која ће на дуги рок обезбедити преусмеравање терета осигурања са државних фондова на приватне.

26. КОРУПЦИЈА

Енергично ћемо радити на сузбијању корупције, свим расположивим законским мерама и бескомпромисним деловањем институција, како би смо створили државу која се према стандардима савременог цивилизованог света може легитимисати као држава у којој постоји владавина права и која је способна да се равноправно укључи у међународне интеграционе токове.

Јавна предузећа, државне службенике и њихове руководице треба заштити од искушења корупционих ризика. Створићемо техничку и организациону основу за увођење електронских набавки, централизоване набавке за целокупни јавни сектор и транспарентније процедуре реализације и контроле склопљених уговора. За рад антикорупцијских тела и институција треба створити најсавременије техничке и административне услове.

27. ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ НАШЕ ЈУЖНЕ ПОКРАЈИНЕ

Економски просперитет Косова и Метохије је немогуће замислити изван снажне интеграције у економске токове целокупне привреде Србије. За остварење тог циља, неопходно је обезбедити јачање институционалних капацитета српске заједнице, односно активирање функција свих институција државе које су значајне за подршку привредног развоја. За економску ревитализацију Косова и Метохије неопходно је обезбедити већу искоришћеност локалних ресурса, пружити непосредне финансијске и административне подстицаје предузетништву, развоју пољопривреде и раду великих система чији су капацитети очувани, односно стварању услова за економску одрживост становништва на бази сопствених прихода и делатности предузећа.

Кључна претпоставка остваривању наших циљева јесте обезбеђење пуне правне и физичке сигурности за грађане српске националности, на територији целог Косова

и Метохије. Обезбедићемо заштиту имовине грађана, предузећа и државе Србије од нелегалне приватизације, бесправног коришћења и узурпације од стране институција привремене управе и приватних лица, чиме се нарушавају основна имовинска и економска права становника наше јужне покрајине и државе Србије, као титулара над природним ресурсима, јавним предузећима и јавним добрима.

Финансијску подршку и координацију реализације развојних пројеката треба остварити путем формирања специјализованог фонда за развој Косова и Метохије.

28. РЕСТИТУЦИЈА

Србија је једина земља у окружењу која није донела Закон о реституцији и тиме показала да је направила промену у односу на претходни режим и исправила неправду која је нанета грађанима након 1945. године. За нас је питање реституције и задовољење интереса власника одузете имовине један од приоритета, како са становишта обезбеђења основних права, али и зато што сматрамо да је за будући економски развој Србије неопходно разрешити спорне имовинске односе, који представљају баласт већим улагањима и самим тим већем запошљавању. Решење овог питања треба уредити на начин који највише одговара стандардима прихваћеним у међународним правним нормама.

29. ДИЈАСПОРА

Србија треба да ради на стварању истинског партнерства са дијаспором и први корак у извршењу тог задатка јесте враћање поверења дијаспоре у државу и њене институције. Интелектуални капитал дијаспоре је од непроцењивог значаја за матицу.

Један од видова партнерства који убудуће треба развијати јесте веће и чешће ангажовање стручњака из дијаспоре у пословима у Србији. У дијаспори је овом тренутку идентификовано преко 5000 доктора наука, магистара, професора и истраживача на универзитетима у свету, као и велики број лекара, инжењера и пословних људи. Тај део дијаспоре на најбољи начин представља Србију у међународној заједници и помаже нашој земљи на њеном путу приближавања партнерима у свету. Годишњи прилив средстава из дијаспоре је вредан као половина укупног извоза Србије и у том смислу дијаспора представља важан извор економске стабилности земље и доброг дела грађана. Како би одговорила на проблем даљег одлива младог становништва из земље, Србија треба да елиминише све неекономске узроке њиховог одласка настале било којим видом дискриминације, неспремношћу за извршење реформи или доношењем ретроградних закона, као и да омогући најбоље услове за њихово образовање и запошљавање.

30. ЗАПОШЉАВАЊЕ ЖЕНА

Стопа незапослености жена у Србији знатно је већа него у земљама Европске уније, а најугроженија је популација жена са нижим степеном образовања, али се Србија у условима кризе суочила и са великим проблемима које на тржишту рада имају жене средњег образовања. Демократска странка Србије се залаже за унапређење положаја жена у друштву мерама активне економске политике, која се темељи на промени прописа са становишта положаја жена на тржишту рада, посебно трудница и оних које остају без посла након већег броја година стажа. Држава треба да спроведе активну кампању усмерену ка стимулисању женског предузетништва и samozапосљавања. Сматрамо да је потребно увести стимулативне мере у пореској политици како би се дали подстицаји послодавцима за запошљавање жена. Залажемо се за повећање учешћа жена у управљачким органима јавних предузећа на свим нивоима.

31. ВИСОКЕ ТЕХНОЛОГИЈЕ

Високе технологије, а највише информационе и телекомуникационе, су пресудне за сарадњу са развијеним земљама и инвеститорима чије пословање исказује највећи раст. Да би се покренуле такве компаније у Србији и да би се привукли такви инвеститори, постојећа информациона и телекомуникациона инфраструктура мора бити унапређена, као и доступност знања о начину њиховог коришћења у свим гранама реалног сектора, државе и потреба грађана. Образовни систем треба у знатно већој мери усмерити на стицање знања и вештина заснованих на дигиталној технологији. Подршка најразвијених земаља коришћењу рачунара, информатике и интернета у пословне сврхе, пружање електронских услуга грађанима и унапређењу размене информација уз коришћење најсавременијих достигнућа науке још увек расте. Да би смо изашли на пут достизања тих трендова, издвајање државних средстава за те намене мора бити повећано неколико пута.

У најскоријој будућности, такође, треба стварати услове за почетак развоја нанотехнологија и биотехнологија, у сарадњи са светским лидерима у овим областима, стварајући основу за развој сопственог знања.

ЗАКЉУЧАК

Тешка економска ситуација у Србији се свакодневно продубљује и наша земља се налази на самој ивици економско-социјалне провалије. Власт је окренула леђа домаћој привреди и заштити стандарда обичног човека. Пошто нема економску политику власт живи од данас до сутра, задужује земљу у име будућих генерација и нема ни ауторитета ни знања да помогне националној привреди да преброди кризу и да започне унутрашња обнова земље.

Време је да грађани Србије судбину земље узму у своје руке! Време је да земљу воде политичари који имају одговорност како према Србији, тако и према њеним

грађанима, али и према будућим генерацијама. Немамо право да нашој деци оставимо задужену земљу и привреду која нема снагу да обезбеди нормалан живот свих грађана Србије.

Демократска странка Србије верује у Србију, њене грађане, нашу будућност и место наше земље у свету. Ова Декларација представља наш допринос неопходним променама у земљи и уверени смо да ћемо оставити наш циљ и изградити снажну и стабилну и просперитетну Србију.